

Charles Saatchi torna a sorprendre el món de l'art. La seva curiosa galeria museu al Tàmesi ha tancat. Costa de creure per dos motius: el primer, perquè fa només dos anys i escaig que es va inaugurar i forçosament havia d'estar ben planificada; i el segon, perquè cap mitjà de comunicació sembla haver-se'n fet ressò. I això darrer, tractant-se d'un col·leccionista mediàtic, que s'alimenta dels rius de tinta de les seves provocacions i escàndols, a simple vista s'endivina una derrota molt grossa. Per ell, és clar. Quin misteri: la premsa va anar plena de l'obertura de la Saatchi al Tàmesi el 2003 –sobretot perquè s'esperava que la col·lecció *Sensations* aixequés la mateixa polseguera que a Nova York, on havia indignat fins i tot l'alcalde–. I ara, per què no segueix publicitant-lo? Saatchi i els seus misteris.

DE LA "GRANDEUR" A LA PÈRDUA. Si l'estiu del 2003 em va sobtar la *grandeur* impostada d'aquella galeria que volia ser un museu, a prop de la Tate Modern, en el marc luxós de l'antic ajuntament de Londres, l'estiu del 2004 em va impactar talment pel contrari: capses buides de cartró s'amuntegaven al vestibul enmig de la seva pròpia pols i encenalls, el personal havia quedat reduït a mínims... Estava clar que els taurons en formol, la marededéu d'excrements i la resta de joies de la corona ja no interessaven els turistes. Tot allò era un mar robat. Un misteri.

Com havia estat misteriós l'incendi que el 24 de maig del 2004 havia cremat als afores de Londres un magatzem amb més de 100 obres d'art contemporani de Charles Saatchi. Malgrat que van perdre moltes peces, i segons les seves declaracions, no van quedar gaire afectats els germans Dinos i Jake Chapman, cone-

Els misteris de la Saatchi

guts *britarts*, joves artistes guanyadors d'algun premi Turner de la Tate Gallery, i bons proveïdors de Saatchi –tot va lligat–. Una de les seves peces estrella eren centenars de soldadets de plàstic collats sobre una superfície. Potser la pena del col·leccionista va ser més gran, però en el seu cas devia quedar una mica amortiguada per la morterada que segons es va dir cobraria de l'assegurança. Així que el misteri no va quedar gaire clar si era de dolor o de goig.

EL TRIOMF DE LA PINTURA. La sorpresa ens la va donar a tothom a principis del 2005 quan contra tot el que havia estat defensat –i comprant multimilionàriament– fins llavors, la Saatchi va anunciar un retorn a la pintura figurativa. L'estratègia de la provocació s'havia esgotat a si mateixa i ja no era un negoci. La seva galeria buida i bruta n'era l'exponent i s'anunciava la gran exposició *The triumph of painting*, el triomf de la pintura, que s'ha pogut visitar fins

al passat octubre. Paral·lelament, els premis Turner premiaven un gerro amb unes flors de l'artista Gillian Carnegie. La Tate Gallery no havia premiat art figuratiu des de l'any 2000! Aquí el misteri sí que era de goig, almenys per als qui ens sentíem farts i estafats amb els cadàvers de silicona de Ron Mueck o el lilit amb condons i calces usades de la Tracy Emin. I sobretot per la sensació que et volen fer creure que l'art és el que ells pretenen a cada moda.

RENAIXENÇA. Ara, pel que es veu, l'últim misteri que ens depara el genial comunicòleg, gran estrateg de la publicitat i els cops d'efecte comercials, no és de dolor ni de goig sinó un misteri de glòria: la Saatchi de South Bank ha tancat, però atenció! La seva web ens informa que d'aquí a un any la veurem renéixer de les seves cendres com l'au Fènix en un palau encara més gran i més impactant que el del Tàmesi! Es troba a l'aristocràtica Chelsea, té una façana neoclàssica i pertany al duc de York (potser estem parlant de l'exmarit de la Fergie?). Per a qui no s'ho cregui hi ha una visita virtual i la llista dels artistes –perdó, pintors, encara no hi estem acostumats– que hi exposaran. A l'art sacre, els misteris de Glòria simbolitzen esperança i es representen mitjançant la magnificència del cercle. Segur que no ha estat la intenció del publicista (d'origen iranià i criat en un país protestant), però tot sembla indicar que aquest seu darrer moviment misteriós el transporta en el seu pelegrinatge pel col·leccionisme: de l'art *antiestablishment* al neoconservadorisme, de la provocació a l'acceptació, dels *britarts* a la pintura i la figuració, amb la qual cosa aconsegueix la pròpia i personal quadratura del cercle.

amb Tate Cabré. Crítica d'art

